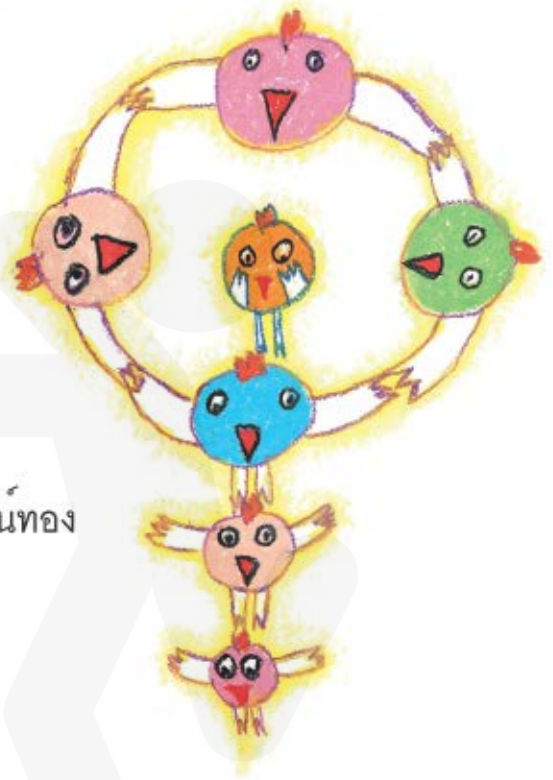

ดาววิ โกนอย

เรื่องและภาพประกอบ หมอกมุงเมือง ประพัฒน์ทอง

คำนำ

ในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแต่ละภาคนั้น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ได้มีการเตรียมการคู่ขนานกันไปทั้งด้านกายภาพและเนื้อหาสาระ กล่าวคือในระหว่างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังปรับปรุงหรือก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับห้องสมุดมีชีวิตในรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ก็ประชุมหารือกับบุคลากรในท้องถิ่นและร่วมกันคัดเลือกหนังสือดนตรี และกิจกรรมต่าง ๆ ไปพร้อมกัน เพื่อเตรียมการด้านหนังสือและสื่อต่าง ๆ ซึ่งถือเสมือนเป็นจิตวิญญาณของห้องสมุด

โครงการนิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมการทางด้านเนื้อหาสาระ ด้วยเล็งเห็นว่าเรื่องเล่าในแต่ละชุมชนมีทั้งสาระ ความสนุกสนาน และจินตนาการ สืบทอดกันมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น อันล้ำลึก มีความหมายต่อการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องเล่าเฉพาะกลุ่มชนในพื้นที่ แต่สาระที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวของนิทานนั้นคือคติสอนใจ ซึ่งเป็นความรู้สากลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกหนแห่ง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จึงมอบให้มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กเป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันคัดเลือกนิทานเรื่องเล่าพื้นบ้านที่มีคุณค่า มีอิทธิพลต่อความคิดและจินตนาการของเยาวชนในทางสร้างสรรค์ นำมาเรียบเรียงและจัดทำภาพวาดประกอบขึ้นใหม่ เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือที่มุ่งเสริมสร้างจินตนาการให้อ่านง่ายและเพลิดเพลิน โดยหวังว่าจะเป็นสื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนทั่วไปสนใจและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปประกอบการเล่านิทานในครอบครัว โรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นอกเหนือจากบทบาทในฐานะผู้จุดประกายแนวคิดห้องสมุดมีชีวิตในประเทศไทย ให้เป็นพื้นที่แสวงหาความรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และทันสมัยแล้ว สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ยังจะได้ทำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน บนพื้นฐานของความเคารพและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น เสริมสร้างการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา อันจะนำไปสู่สังคมสันติสุขอันดีที่สุดในที่สุด

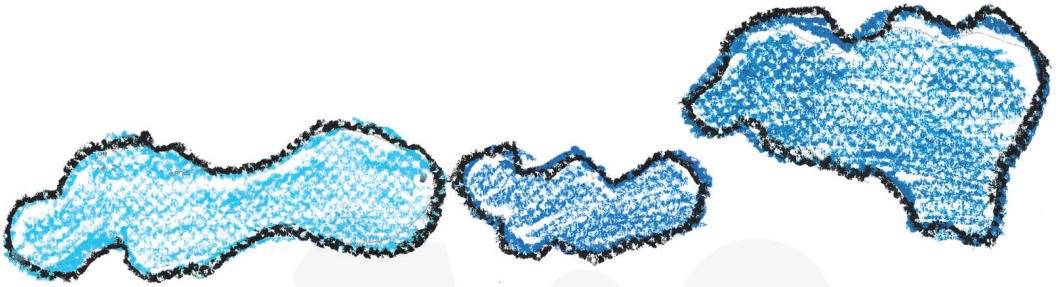

ดาววิไลน้อย

เรื่องและภาพประกอบ หมอกมุงเมือง ประพัฒน์ทอง

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีตากับยาย
อาศัยอยู่ในบ้านที่ชายป่าแห่งหนึ่ง

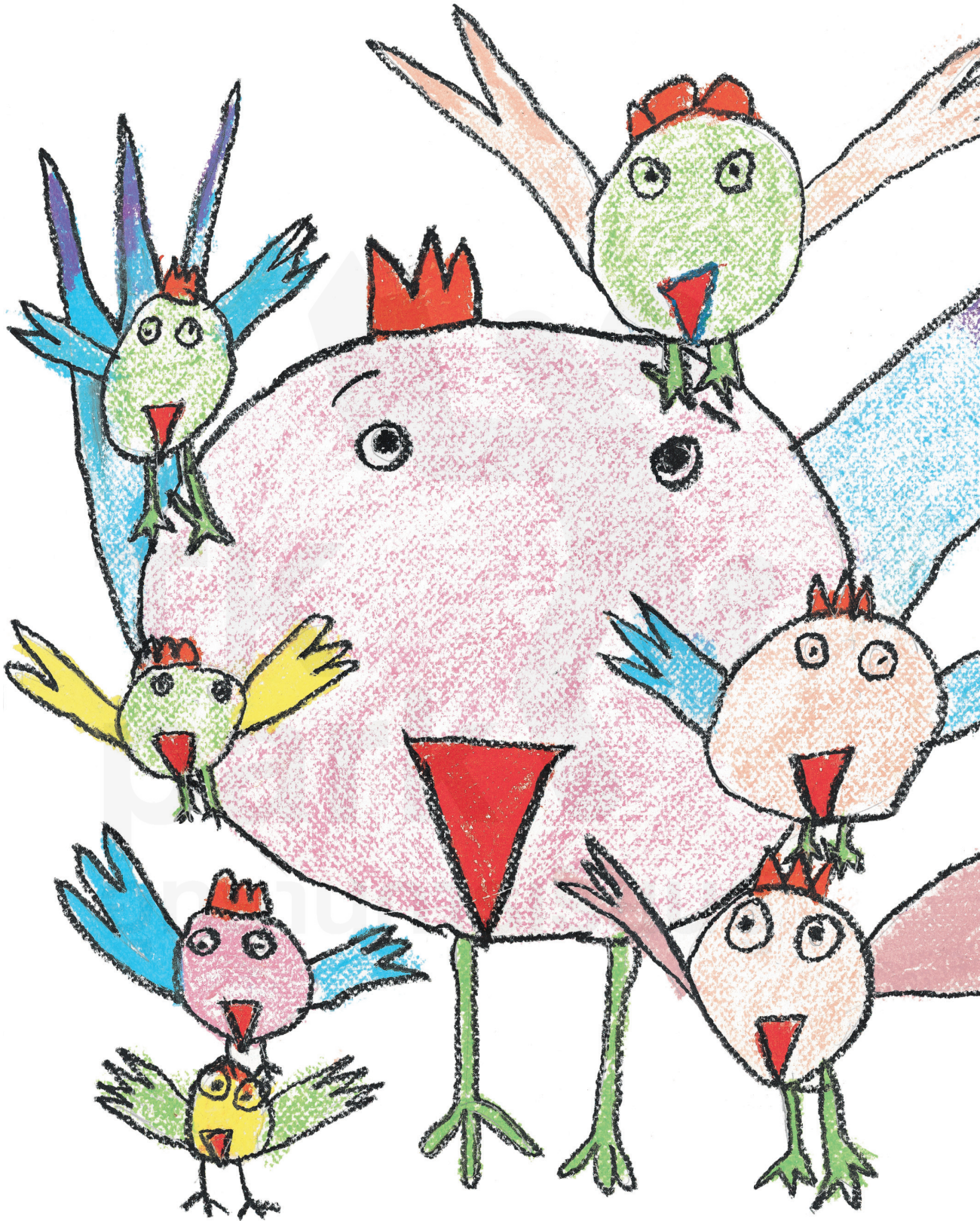

park
อุทยานการเรียนรู้

ตากับยายยากจน แต่ชอบไปทำบุญใส่บาตร

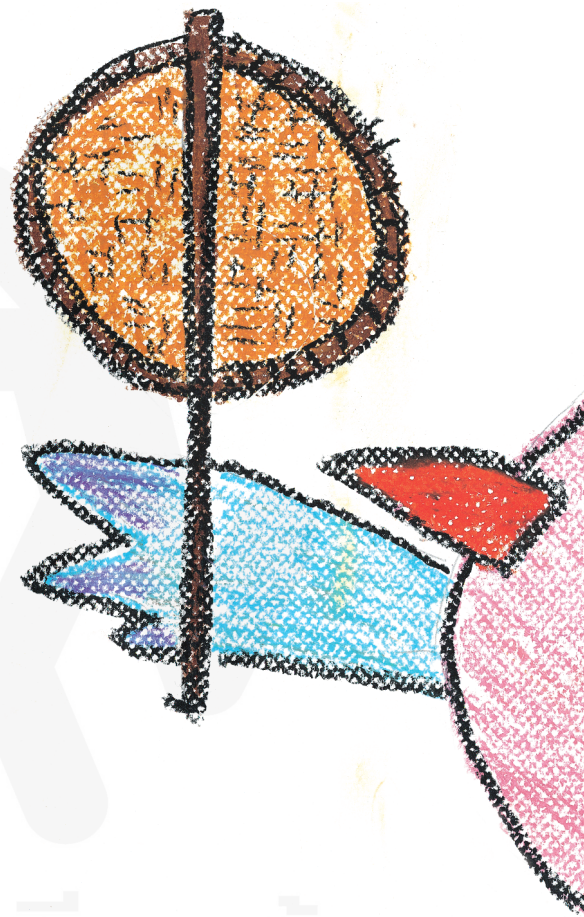
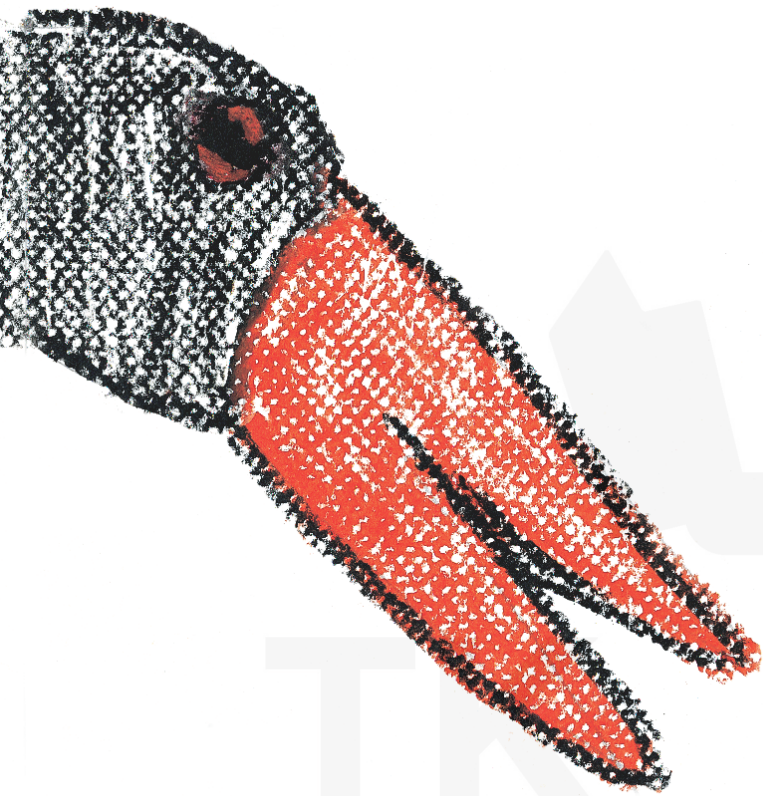

ตากับยายเลี้ยงแม่ไก่ไว้

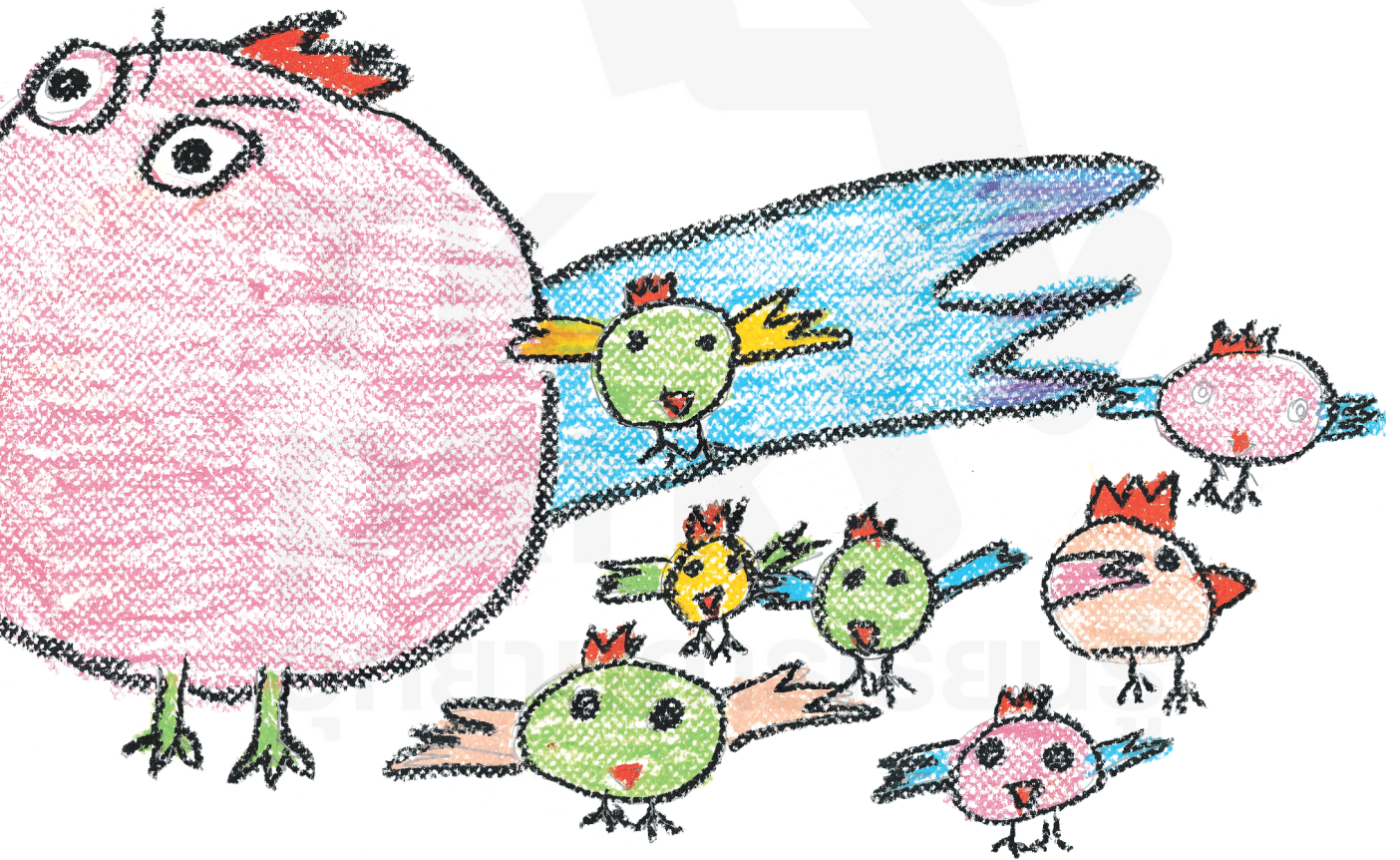
แม่ไก่มีลูกทั้งหมดเจ็ดตัว

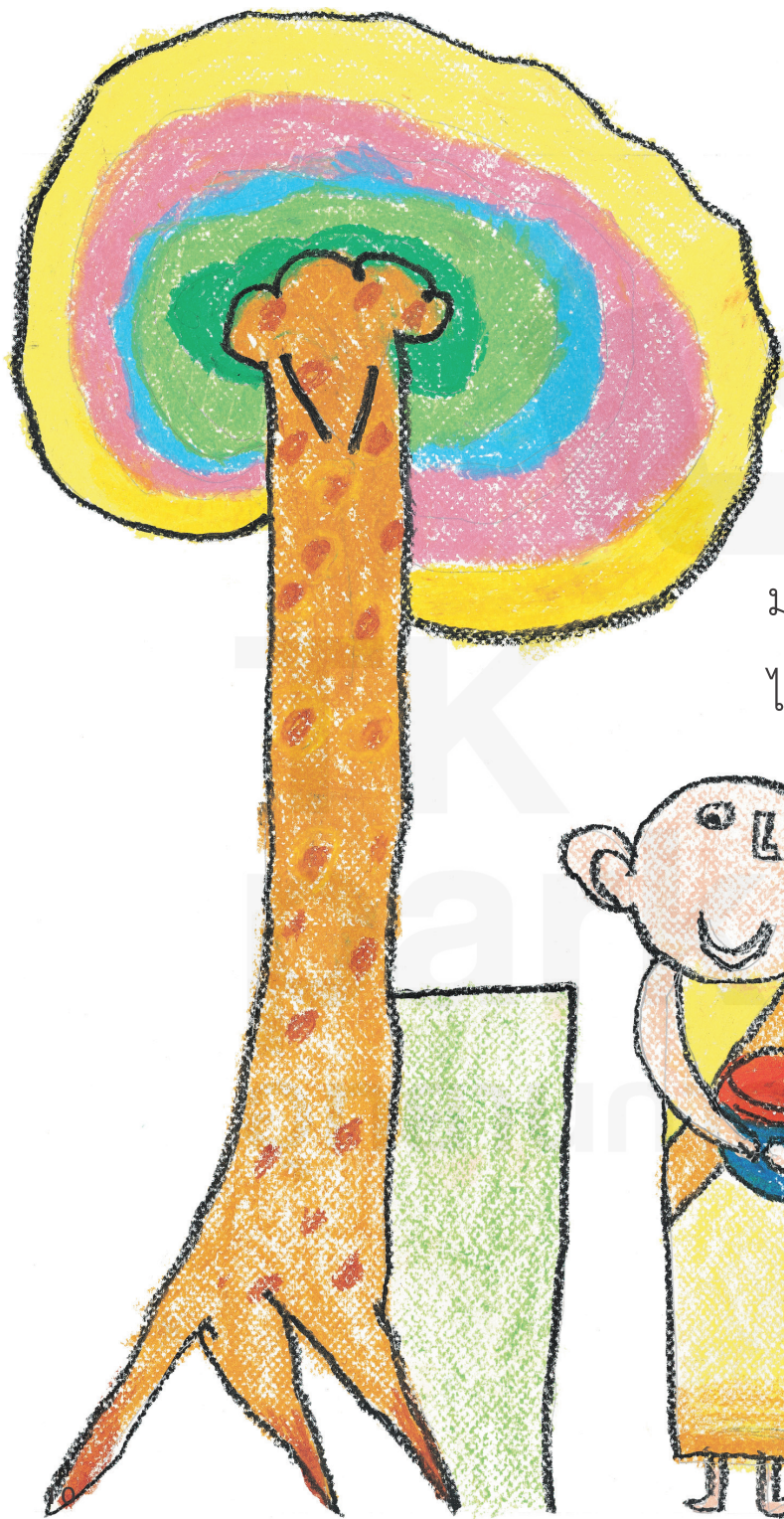

TR
park
อุทยานการเรียนรู้

แม่ไก่รักลูกไก่มาก จะพาลูกออกหาอาหารกินทุกวัน

แม่ไก่คอยกางปีกปกป้อง ไม่ให้ใครมาทำร้ายลูกไก่

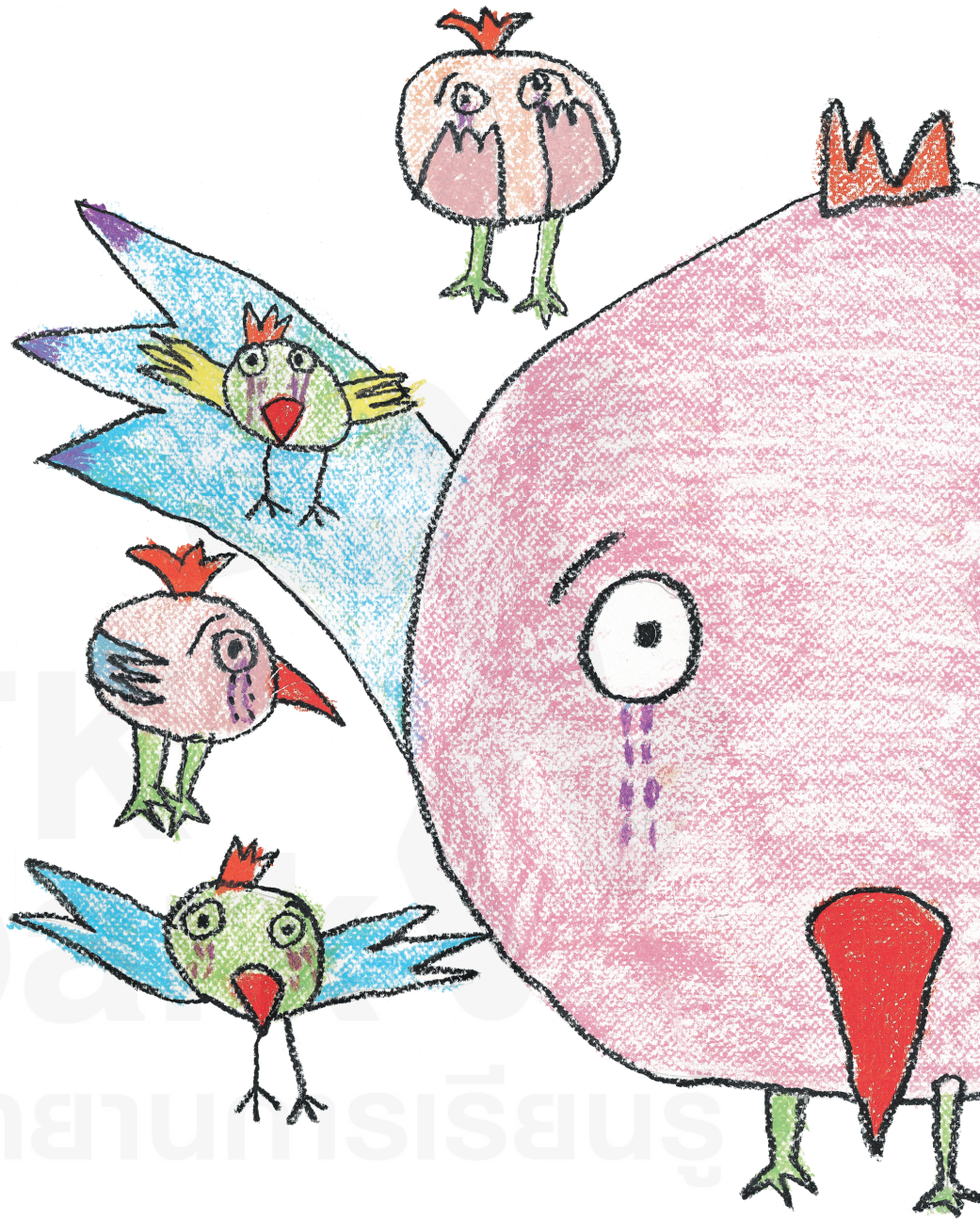

วันหนึ่งมีพระชูดงค์
มาใกล้ๆ บ้าน ตากับยาย
ไม่มีอะไรจะใส่บาตร

ตาสงสารพระที่ไม่มี
อะไรฉัน จึงคิดจะเอาแม่
ไก่ทำเป็นอาหารใส่บาตร

แม่ไก่ได้ยินจึงร้องให้ ลูกๆ ทั้งเจ็ดตัวก็ร้องให้ ไม่อยาก
ให้แม่ตาย แม่ไก่บอกว่า ต้องตอบแทนบุญคุณตาที่เลี้ยงมา

แม่ไก่ขอให้พี่ใหญ่ดูแลน้องๆ ทุกตัวแทนแม่
ให้เลี้ยงน้องอย่างดี อย่าทะเลาะกัน

ตอนเช้า ตากับยายจับแม่ไก่
มาอย่าง ลุกๆ เห็นแม่ไก่ตาย เลย
กระโดดเข้าไปในกองไฟตามแม่ไก่

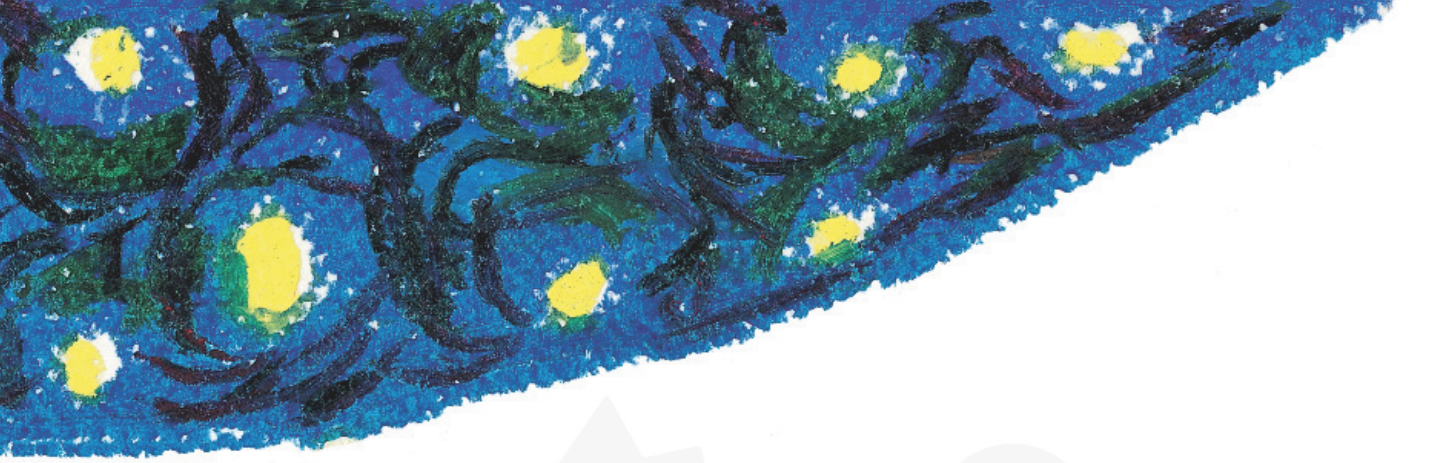
ตากับยายเห็นลูกไก่ตายตามแม่ เลยไปเล่าให้พระฟัง

พระเห็นความกตัญญูของลูกไก่ จึงเสก
ให้ลูกไก่ทั้งเจ็ด ไปเกิดเป็นดาววิฤกษ์น้อย

ส่องแสงสว่างอยู่บนฟ้าเรียงกันเป็นรูปพัดหรือ “วี”

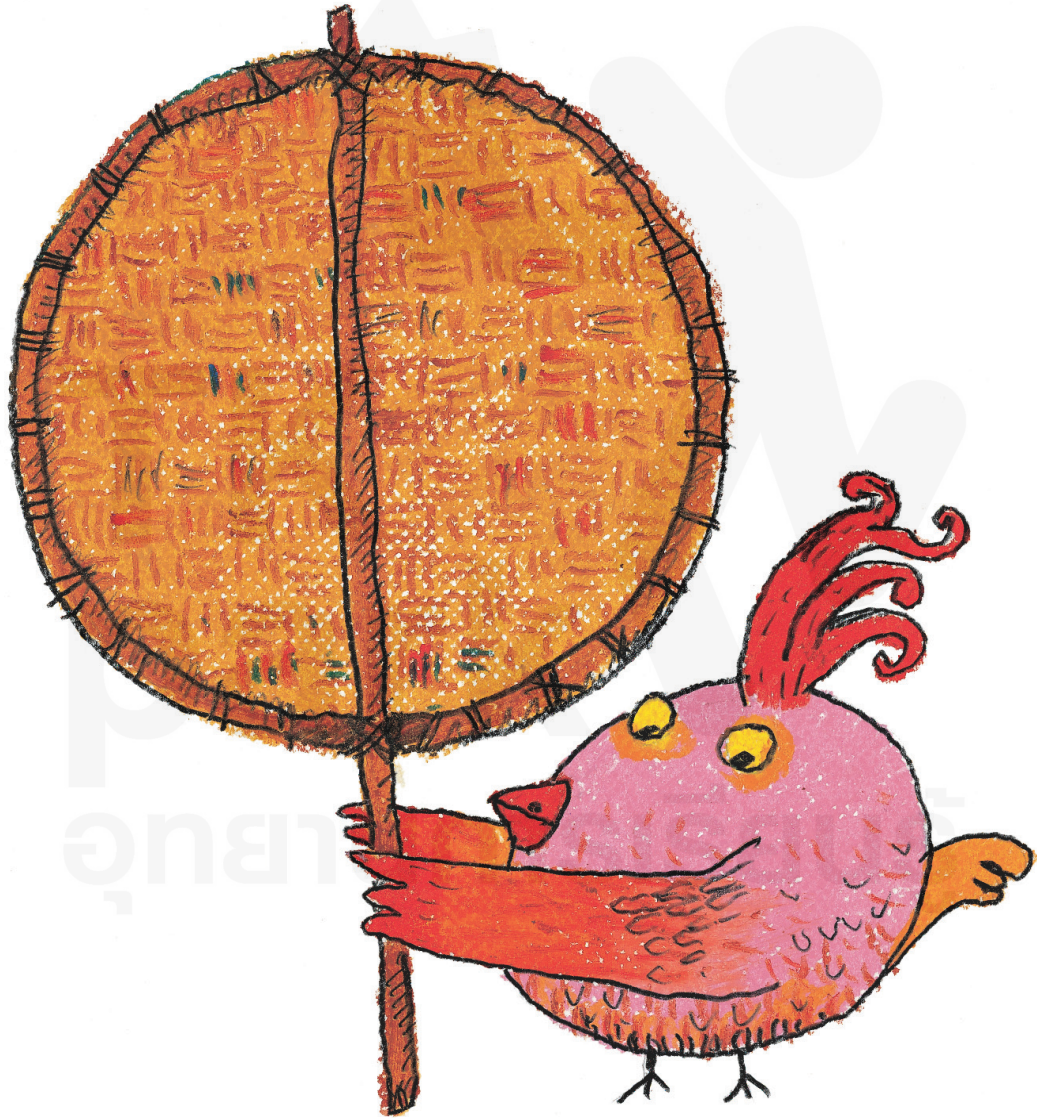
ที่มาของชื่อ “ดาววิไถ่ห้อย”

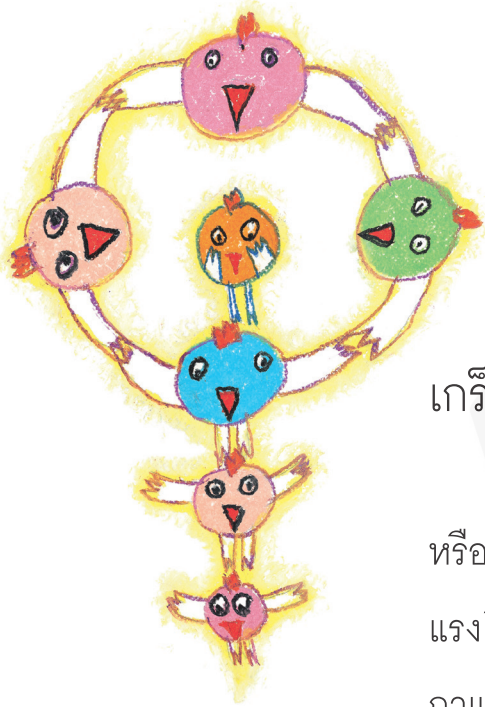
นิทานเรื่อง “ดาววิไถ่ห้อย” เป็นนิทานพื้นบ้านล้านนา ซึ่งมีผู้เล่าสืบทอดกันมาช้านาน ชื่อ “ดาววิไถ่ห้อย” นั้น เรียกตามลักษณะการเรียงตัวของกลุ่มดาวลูกไก่ ซึ่งจะเกาะกลุ่มเรียงกันดูเหมือนรูปวงกลม และมีเส้นตรงด้านล่าง มีลักษณะคล้ายกับ “พัด” หรือ “วี” ในภาษาล้านนา

“วีข้าว” เป็นเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตของชาวบ้าน บางท้องถิ่นเรียกว่า “พัดโบกข้าว” ใช้สำหรับพัดเศษฟางให้ปลิวออกจากกองเมล็ดข้าวเปลือก หลังจากนวดข้าวแล้วเสร็จ

เรื่อง “ดาววิไถ่ห้อย” ไม่เพียงแต่จะช่วยปลูกฝังลูกหลานให้ตระหนักเรื่องความกตัญญูรู้คุณบิดามารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณเท่านั้น หากต้องยกย่องว่าชาวล้านนาในสมัยโบราณมีความชาญฉลาดในการถ่ายทอดความรู้ เรื่องดาราศาสตร์ให้ลูกหลานจดจำได้อย่างแม่นยำอีกด้วย เพราะเพียงแค่ชี้ชวนให้เด็ก ๆ แหงนหน้ามองดูท้องฟ้าด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือเล็กน้อย ในช่วงหัวค่ำของคืนเดือนมืด ก็จะสามารถเห็นกลุ่มดาวลูกไก่ที่ส่องแสงสุกสกาวเรียงกันเป็นรูปพัดหรือวี อันเป็นที่มาของชื่อ “ดาววิไถ่ห้อย”

เกร็ดความรู้เรื่อง “ดาวลูกไก่”

ดาวลูกไก่เป็นดาวฤกษ์ที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม หรือที่เรียกว่ากระจุกดาว (Star Cluster) อยู่รวมกันด้วย แรงดึงดูดของกันและกัน และจะเคลื่อนที่ไปด้วยกันใน กาแล็กซีทางช้างเผือกของโลก กลุ่มดาวลูกไก่อยู่ห่างจาก โลกประมาณ 380 ปีแสงเท่านั้น และเป็นกลุ่มดาวที่มีอายุ ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับดวงดาวอื่นๆ ในจักรวาล เพราะ เพิ่งก่อตัวขึ้นเมื่อประมาณ 80-100 ล้านปีมานี้เอง และมี ผู้คำนวณไว้ว่าอีกราว 250 ล้านปี กลุ่มดาวลูกไก่จะเริ่ม แยกจากกันเป็นดาวแต่ละดวง

ชื่อของดาวกลุ่มนี้จะเรียกแตกต่างกันไป ชาวญี่ปุ่น เรียกว่า “ซูบารุ” ส่วนชาวอังกฤษและเยอรมัน เปรียบดาว กลุ่มนี้ว่า “ดาวแม่ไก่-ลูกไก่” เช่นเดียวกับชาวไทย ส่วน นักดาราศาสตร์ จะเรียกกระจุกดาวกลุ่มนี้ตามตำนาน โรมันว่า “ดาวเจ็ดสาวพี่น้อง”

ผู้เขียนเรื่องและภาพประกอบ

ชญ.หมอกมุงเมือง ประพัฒน์ทอง

- ชื่อเล่น มั่งมิ่ง
- เกิด 1 มีนาคม พ.ศ.2544
- อายุ 6 ปี
- การศึกษาปัจจุบัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนอนุบาลเชียงราย

- งานอดิเรก ฟังนิทาน, ดูการ์ตูน, เล่นเปียโน, วาดภาพ, ชี้จักรยาน, ปีนต้นไม้, เก็บขยะกิน

ที่อยู่ปัจจุบัน

333 หมู่ที่ 6 บ้านป่าอ้อ ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย

จังหวัดเชียงราย 57100 โทรศัพท์ 0-5370-6140,

08-9635-6177

ผลงาน

- พ.ศ.2548 เรื่องราวของมั่งมิ่งในช่วงวัยสองขวบครึ่งถึงสี่ขวบ เขียนโดยคุณแม่ ได้รับการตีพิมพ์เป็นพ็อกเก็ตบุ๊กชื่อ “มั่งมิ่งสอนแม่” จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ รักลูก บุ๊คส์
- พ.ศ.2549 สร้างสรรค์นิทานทำมือเรื่องดาววิไถ่น้อย, กระต่ายหูยาว, เมฆหน้าบึ้ง และ จินนี่ปราบยักษ์
- ได้รับรางวัล “นักเรียนที่มีพัฒนาการดีเด่น” ระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงราย
- พ.ศ.2550 ร่วมเล่นนิทาน กับคุณแม่ “งานเปิดห้องสมุดพื้นบ้านลานความรู้ คู่ความม่วน” ณ บ้านสวนหมอกมุงเมือง เชียงราย

แรงบันดาลใจในงานเขียน “ดาววิไถ่น้อย”

หลังจากได้ฟังนิทานพื้นบ้านเรื่อง “ตำนานดาววิไถ่น้อย” ซึ่งเรียบเรียงโดย คุณรุ่ง ใจมา ทำให้เกิดความซาบซึ้ง ตื่นเต้นใจ และประทับใจในความรัก ความกตัญญูของลูกไถ่ที่มีต่อแม่ไถ่ ทำให้อยากเขียนนิทานภาพเรื่องดาววิไถ่น้อย ในแบบฉบับของตัวเอง อันเป็นที่มาของนิทานทำมือเรื่องแรก

ดาววิไถ่หย่อย

นิทานภาพพื้นบ้าน ภาคเหนือ

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

978-974-287-722-4

ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาคณะกรรมการ

รศ.ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล

นายเจริญ มาลาใจจน์

คณะกรรมการอำนวยการ

นางทัศนีย์ วงศ์พิเศษกุล

นางสาวเจียดจัตโรดม ปริพันธ์พจนพิสุทธิ

นายวัฒน์ชัย วินิจจะกุล

นางสาวนันทนา เจริญภักดี

คณะกรรมการต้นฉบับ

รศ. สุกัญญา สุขฉายา

ผศ.ดร. ชลภัตต์ วงษ์ประเสริฐ

นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป

นายณัฐพร ศรีมุขด์

เรื่องและภาพประกอบ หมอกมุงเมือง ประพัฒน์ทอง

พิสูจน์อักษร นันทธันต์ จิตประภัสสร,

อารีณะ วีระวัฒน์

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2551

จำนวนพิมพ์ 3,000 เล่ม

ราคา 115 บาท

เจ้าของโครงการและดำเนินการจัดพิมพ์

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

(องค์การมหาชน) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ส่วนบริการ อาคารเซ็นทรัลเวิลด์

ชั้น 8 Dazzle Zone

โทรศัพท์ 02-257-4300 โทรสาร ต่อ 125

ส่วนสำนักงาน 999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์

ชั้น 17 ถนนพระราม 1 โทรศัพท์ 0-2264-5963-65

โทรสาร 0-2264-5966

www.tkpark.or.th

ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

โทรศัพท์ 0-2805-0202 โทรสาร 0-2805-1308

www.thaibby.in.th

ออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์ และจัดจำหน่าย

บริษัท แพลน ฟอว์ คิดส์ จำกัด

โทรศัพท์ 0-2575-2828 โทรสาร 0-2575-2558

www.planforkids.com

เหมาะสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี

เปิดโลกกว้างแห่งการเรียนรู้ บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) เน้นการถ่ายทอดบทเรียนการจัดการการเรียนรู้ ภายใต้บริบทวัฒนธรรมและความสนใจที่สอดคล้องกันของคนในท้องถิ่น เพื่อกระจายโอกาสให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

โครงการนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค โดยจัดทำเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เด็กและเยาวชนสนใจ ซึ่งสามารถสื่อให้เห็นความเป็นตัวของตัวเอง ได้รับรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาและสืบทอดมรดกเสน่ห์แห่งนิทานพื้นบ้าน

หนังสือชุดนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค ประกอบด้วยนิทานภาพสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี และวรรณกรรมสำหรับเยาวชนอายุ 9 ปีขึ้นไป สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ดำเนินการจัดพิมพ์แล้วเสร็จ และกระจายเผยแพร่ทั่วประเทศแล้ว ดังนี้

นิทานภาพภาคใต้ จำนวน 6 เรื่อง

- จารอภีตอ
- เมืองน่าอยู่ที่หนูรัก
- โกลังมุสัง
- เปาะแซเคาะกับซามะ
- ไข่นุ้ยกับแพะน้อยในวันฮารีรายอ
- ซิงอ : เจ้าป่าผู้กล้าหาญ

นิทานภาพภาคเหนือ

จำนวน 5 เรื่อง

- ทำสหายปราบยักษ์
- เชียงใหม่เมืองบุญ
- เพลงละอ่อน
- พี่จ้อ... ไก่ผู้พิชิตพระอาทิตย์
- ดาววิไถ่น้อย

นิทานภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวน 5 เรื่อง

- ข้างดื้อ
- อีเก็ง...เดือนดาว
- เมืองมหาสารคาม
- เสี่ยวฮัก เสี่ยวแพง
- ฮีตสิบสอง

วรรณกรรมเยาวชนภาคใต้

จำนวน 6 เรื่อง

- ซาโก
- พระเสวตสุรคชาธาร
- รាយอขอแค้น
- จาโต : เล่ห์กลบนกระดาน
- วัดถ้ำคูหาภิมุข
- แดนคนธรรม์

วรรณกรรมเยาวชนภาคเหนือ

จำนวน 7 เรื่อง

- ผู้เฒ่าเล่าไว้
- กำฟ้าบัวทอง
- จันตะคาด
- สุวรรณเมกมะ กับหมาขนดำ
- นิทานของอู๊ย
- อ้อมล้อมต่อมคำ
- ผีม้าบ้อง

วรรณกรรมเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวน 7 เรื่อง

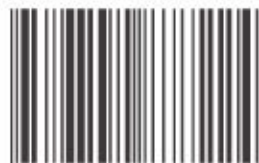
- ผีมีบั้ง
- ผจญภัยเมืองฟ้าแดด
- ลินไซ
- ตำนานขลุ่ยกับนางอ้อ
- อภินิหารบาดาลนคร
- เรื่องเล่าเจ้ากำพริ้า
- ท้าวซ้อหล้อ

ถ้าแหงนมองท้องฟ้าในตอนกลางคืน เด็ก ๆ เห็นกลุ่มดาวลูกไก่ไหม
ดาวกลุ่มนี้เรียงตัวกันเป็นวงกลม มีเส้นตรงด้านล่าง คล้าย “พัด”
หรือ “วี” ในภาษาล้านนา จึงมีชื่อเรียกว่า “ดาววีไก่อ้น้อย” และหนังสือเล่มนี้
คือเรื่องของลูกไก่อ้น้อยทั้งเจ็ดตัว ที่ได้ไปเป็นดาวอยู่บนฟากฟ้าเพราะความกตัญญู

นิทานภาพสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี

ISBN 978-974-287-722-4

9 789742 877224

115.-